

Celovski Parkmuseum je štet v Avstriji med edinstvene. Nekaj podobnega je za srednjeveško kamenito gradivo ustvaril Mestni muzej v Ljubljani (malo dvorišče Križank). Mirje, kjer bo razstavljen antični kameniti material, pa se še oblikuje.

J. Šašel

Šestdesetletnica profesorja Srečka Brodarja

Dne 6. maja 1895 se je v Ljubljani rodil univerzitetni profesor, akademik, dr. Srečko Brodar, uspešni odkrivalец slovenskega paleolitika. Njegovi življenjski podatki so kratko tile: V Ljubljani je dovršil klasično gimnazijo ter se potem vpisal na Dunaju na filozofsko fakulteto. Študiral je prirodopis kot glavni, fiziko in matematiko pa kot stranska predmeta. Prva svetovna vojna je prekinila njegove študije, kajti od 1915 do 1918 je bil mobiliziran. Po končani vojni je naš jubilar diplomiral na filozofski fakulteti v Zagrebu, medtem pa že služboval na »Poljanski« gimnaziji v Ljubljani, dokler ni leta 1921 postal profesor v Celju.

Vedno je hodil rad po planinah ter brskal po naravnih lepotah slovenske zemlje. Ta njegova ljubezen ga je v poletju 1928 pripeljala tudi na Olševo, kjer je, iščoč vodo v ogromni Potočki zijalki, odkril sledove o kulturi iz ledene dobe. To odkritje je zanj postalo usodno. Z neverjetno marljivostjo in redkim idealizmom pravega raziskovalca je odkrival paleolitik najprej v Potočki zijalki, se nenehno poglobljal v probleme paleolitika sploh in dosegel že pred izbruhom druge svetovne vojne mednarodno priznanje strokovnega sveta. Treba je bilo dati temu priznanju doma in v tujini samo še formalno obliko in tako je bil leta 1939 promoviran na ljubljanski univerzi za doktorja geologije. Tako je bil pripravljen tudi za poklic akademskega učitelja, ko se je istega leta preselil v Ljubljano, kjer je služboval najprej na bežigrajski gimnaziji.

Šele po vojni, leta 1946, je bil izbran in imenovan za izrednega profesorja ter uredil Institut za prazgodovino človeka na tedanji filozofski, kasneje prirodoslovno-matematični fakulteti. Kmalu nato je bil izbran za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, imenovan za rednega profesorja, izvoljen za dekana prirodoslovno-matematične fakultete za študijski leti 1950/51 ter 1951/52 in končno 1953 potrjen tudi za rednega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, s čimer je prav v času svojega življenjskega jubileja dosegel vrhunec priznanja svojega dela.

Brodarjeva delovna sila je bila vedno izredna, ustrezna njegovi znanstveni požrtvovalnosti in veliki osebni skromnosti. Pred delovanjem profesorja Brodarja je bilo le malo znano o paleolitiku Jugoslavije; svetovno slavo je dosegla le znamenita Krapina, medtem ko sta bili paleolitski postaji Lokve pri Delnicah in Pod Kalom pri Trstu le manj pomembni. Šele Brodar je začel sistematično raziskovanje paleolitika v Sloveniji in pri tem dosegel ogromne uspehe, ki so mu postavili zlasti v Potočki zijalki in Betalovem spodmolu pač najtrajnejši spomenik. Poleg teh dveh svetovno pomembnih najdišč pa je odkril in opisal še vrsto drugih, važnih za celotno podobo slovenskega paleolitika (Špehovko, Mornovo zijalko, Njivice, Kostanjevico, Postojnsko jamo, Otoško jamo itd.). Znanje o slovenskem paleolitiku stoji po Brodarjevi zaslugi na trdnih temeljih, dasi seveda še ni popolno. Toda kdaj vemo dovolj? Z novim znanjem nastajajo novi problemi in nihče tega ne vé bolje od profesorja Brodarja, ki v podrobnem, neumornem študiju na terenu odkritih dokumentov delovanja in življenja naših davnih prednikov trči na vedno nove uganke med ugotavljanjem trdnih dejstev.

Brodarjevo vestno znanstveno delo se zrcali v njegovih temeljnih publikacijah, ki jih je že lepo število in ki so dosegle mednarodno pri-

znanje. Bibliografija njegovih del do okrog leta 1950 je zbrana v Letopisu SAZU za leto 1950 in jo je treba samo izpopolniti še s temi deli:

O stratigrafiji Potočke zijalke. Glasnik Muz.dr. za Slov. 20, 66—95, Ljubljana 1939.

Z Betalovega spodmola pri Postojni. Varstvo spom. 3—4, 118—122, Ljubljana 1949.

Iz prazgodovine človeka. Koledar PK, 221—227, Ljubljana 1950.

Prerez paleolitika na slovenskih tleh. Arh. Vest. 1, 5—11, Ljubljana 1950.

K odkritjem novih paleolitskih postaj v avstrijskih Alpah. Ibidem 2, 111—123. Ibidem 1951.

Otoška jama — paleolitska postaja. Razprave SAZU, 205—242, Ljubljana 1951.

Paleolitski sledovi v Postojnski jami. Ibidem 245—284, Ibidem 1951.

Prispevek k stratigrafiji kraških jam Pivške kotline, posebej Parske globine. Geogr. Vest. 24, 43—76, Ljubljana 1952.

K odkritju kamenih industrij ob Usori. Glasnik Zem. Muz., n. s. 8, 225 do 235, Sarajevo 1953.

L. Zotz: Altsteinzeitkunde Mitteleuropas. (Recenzija.) Arh. Vest. 4, 148 do 151, Ljubljana 1953.

O Potočki zijalki in njenem pomenu. Plan. Vest. 9, 406—414, Ljubljana 1953.

Profesor Brodar je od ustanovitve Arheološke sekcije SAZU tudi član njenega znanstvenega sveta ter glavni urednik Arheološkega vestnika. Zato je le prav, da mu uredništvo v imenu vseh članov Arheološke sekcije ter vseh sodelavcev Arheološkega vestnika iskreno čestita k njegovemu jubileju. Poleg zdravja in zadovoljstva želimo jubilarntu, naj bi vztrajal še mnoga leta v neomajnem veselju do raziskovalnega in znanstvenega dela, da bi tako proslavljali s svojim imenom tudi svojo ljubljeno slovensko domovino doma in po vsem znanstvenem svetu!